

Teisiniai patarimai dėl koronaviruso / Coronavirus Legal Alert

2020 m. kovo 24 d.

March 24 2020

Komercinių sutarčių vykdymas (*Force majeure*)

Execution of commercial contracts (*Force majeure*)

COVID-19 – ar visada galime remtis *force majeure* aplinkybėmis vykdydami sutartis?

COVID-19 – can we always rely on *force majeure* in the performance of contracts?

Dėl COVID-19 pasikeitus verslo aplinkai, įmonėms kasdien kyla tolesnio sutarčių vykdymo šiomis pasikeitusiomis sąlygomis klausimai. Svarstoma, ar pats virusas, ar jį valdant įvestas karantinas, gali būti laikomi nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėmis, atleidžiančiomis šalis nuo atsakomybės už prievolės neįvykdymą.

Due to the changing business environment due to COVID-19, companies have numerous questions about further performance of contracts under these changed circumstances. It is considered, whether the virus itself or quarantine imposed to contain it can be considered as *force majeure*, relieving the parties of their liability for non-performance.

Pastarosiomis dienomis siunčiamas visas srautas pranešimų, kuriais verslo partneriai informuoja vieni kitus apie pasikeitusias verslo sąlygas, sutarčių vykdymo aplinkybes, dažnai kategoriškai remiasi *force majeure*, kaip pagrindu stabdyti prievolių vykdymą.

In the last few days, massive communication had taken place, whereby the business partners have notified each other of the changes in business environment and contract performance, often categorically claiming for existence of *force majeure* circumstances, as a basis for suspension of performance of obligations.

Kylant abejonių, ar visais tokiais atvejais remimasis *force majeure* aplinkybėmis yra pagrįstas, į diskusiją įsitraukė ir LR Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Considering mixed views and doubtful situations, whereby legal entities rely on *force majeure* circumstances, even the Ministry of Economics and Innovation of the Republic of Lithuania joined the discussion on the subject matter.

Žemiau pateikiame trumpą informaciją pagrindiniais *force majeure* reguliavimo klausimais. Tikimės, tai padės vertinti Jūsų galimybes remtis *force majeure*, taip pat spręsti dėl jūsų partnerių siunčiamų pranešimų.

Below you will find a brief overview of the main regulatory issues of *force majeure*. We hope this will help you evaluate your ability to rely on *force majeure* as well as decide on communications that you receive from your partners.

Kas yra *force majeure* aplinkybė?

Paprastai, šalys, sudarydamos sutartį, nustato nenugalimos jėgos (*force majeure*) sąlygą, kuria siekiama laikinai atleisti šalį nuo pareigos vykdyti savo sutartinį įsipareigojimą dėl naujai atsiradusių nekontroliuojamų, nepašalinamų aplinkybių, kurių šalis negalėjo ir neturėjo numatyti sudarydama sutartį. Įprastai toks nenumatytų aplinkybių pavyzdžių sąrašas nurodomas sutartyje (žemės drebėjimas, potvynis, gaisras, streikas ir t.t.). Visgi, *force majeure* aplinkybėmis galima remtis ir nesant atitinkamų nuostatų sutartyje, o tik LR Civilinio kodekso pagrindu (LR CK 6.212 str.). LR CK išskiria sąlygas, kurių visuma leistų pripažinti *force majeure* buvimą:

- 1) tokių aplinkybių nebuvo sudarant sutartį ir jų atsiradimo nebuvo galima protingai numatyti;
- 2) dėl susidariusių aplinkybių sutarties objektyviai negalima įvykdyti;
- 3) šalis, neįvykdžiusi sutarties, tų aplinkybių negalėjo kontroliuoti ar negalėjo užkirsti joms kelio;
- 4) šalis nebuvo prisiėmusi tų aplinkybių ar jų padarinių atsiradimo rizikos.

Tik esant visoms šioms sąlygoms galima pripažinti *force majeure* aplinkybių buvimą. Taigi, skirtingai nuo dažnai reiškiamos pozicijos, nenugalima jėga nelaikoma tai, kad sutarties šalis neturi reikiamų finansinių išteklių, skolininko kontrahentai pažeidžia savo prievolės ar rinkoje nėra reikalingų prievolių vykdyti prekių. Nors *force majeure* įtvirtintas LR CK, šalys sutartyje gali pačios detalizuoti, kokios aplinkybės laikomos nenugalimos jėgos aplinkybėmis, tačiau bet kuriuo atveju *force majeure* turi atitikti aukščiau minėtas sąlygas.

Svarbu paminėti, kad *force majeure* aplinkybė pati savaime nereiškia sutarties ar įsipareigojimų pagal sutartį pabaigos. *Force majeure* - tai tik laikinas įsipareigojimų pagal sutartį vykdymo sustabdymas bei aplinkybė, atleidžianti prievolės nevykdančią šalį nuo atsakomybės (nuostolių atlyginimo, netesybų mokėjimo).

Taip pat svarbu, kad net esant *force majeure* aplinkybėms galima sustabdyti tik tų prievolių nevykdymą, ir tik ta apimtimi, kurias įtakojo nenugalima jėga. Taigi, jei sprendžiame, jog *force majeure* aplinkybėmis galėsime remtis vėluodami atlikti rangos darbus, tai nebūtinai bus taikoma kitoms sutartinėms prievolėms (parengti projektą, pristatyti medžiagas, suderinti darbų grafiką ir pan.)

What is *force majeure*?

Usually, the parties enter into a contract with a *force majeure* clause that is intended to temporarily relieve the party of its obligation to perform its contractual obligations due to new, uncontrollable, irreversible circumstances that the party could not and should not have foreseen when entering into the contract. Typically, such a list of unforeseen circumstances is specified in the contract (earthquake, flood, fire, strike, etc.). However, *force majeure* can be invoked even in the absence of the relevant provisions in the contract, but only on the basis of the Civil Code of the Republic of Lithuania (Article 6.212). The Civil Code of the Republic of Lithuania identifies the circumstances that would allow the recognition of *force majeure*:

- 1) the circumstances were absent at the time of conclusion of the agreement and it was impossible to reasonably expect the arising of such circumstances;
- 2) the existing circumstances objectively make the performance of the contract impossible;
- 3) the party which failed to perform the contract, was not able to control those circumstances or could not prevent them;
- 4) the party which failed to perform the contract did not accept the risk of the arising of such circumstances or consequences.

Only the totality of these circumstances would allow admitting the *force majeure*. Thus, in contrast to the position often expressed, if the party to the contract does not have the necessary financial resources, the debtor's counterparties are in breach of their obligations or in case of the absence of goods needed to fulfill the obligation, this will not be considered as a *force majeure* circumstance. Although *force majeure* is enshrined in the Civil Code of the Republic of Lithuania, the parties may specify in the contract which circumstances are considered *force majeure*, but in any case, *force majeure* must comply with the above conditions.

It is important to note that *force majeure* does not of itself mean the end of a contract or obligations under a contract. *Force majeure* is only a temporary suspension of obligations under the contract and a circumstance relieving the defaulting party of its liability (damages, penalties).

It is also important that, even in the event of *force majeure*, only the non-fulfillment of those obligations can be suspended and only to the extent that they are affected by *force majeure*. Thus, if we can rely on *force majeure* in delaying the execution of the works, this will not necessarily apply to other contractual obligations (design, delivery of materials, coordination of schedule, etc.).

Ar COVID-19 ir LR Vyriausybės nustatytas karantinas gali būti laikomas *force majeure* aplinkybe?

Kadangi *force majeure* turi atitikti visas aukščiau aptartas LR CK nustatytas sąlygas, nei pats COVID-19 plitimas, nei jo suvaldymui LR Vyriausybės nutarimu nustatyti karantino apribojimai savaime nelaikomi *force majeure* aplinkybe.

Prievolės saistoma šalis turi atskirai įvertinti kiekvieną vykdytiną prievolę ir spręsti, ar tenkinamos visos *force majeure* sąlygos.

Taigi, karantinu LR Vyriausybės nustatyti ribojimai, tikėtina, atleis nuo atsakomybės sutarties šalį, pvz. sporto klubą, už nesuteiktą paslaugą. Visgi, dėl tų pačių ribojimų sporto klubui kylantys finansiniai sunkumai atsiskaityti su darbuotojais, patalpų savininku, prekių ar paslaugų tiekėjais, manytina, nebus laikomi nenugalima jėga, dėl kurios sporto klubas galėtų atidėti mokėjimus.

Dėl COVID-19 ar skirtingose šalyse taikomų karantino priemonių kylantys logistikos iššūkiai (trikdžiai prekėms kertant valstybės sienas, karantino taikymas atvykstantiems asmenims ir kt.) galimai tenkins *force majeure* sąlygas, kiek tai susiję su prekių pristatymo terminais. Tai nebūtinai reiškia, jog prekes pristatanti šalis išvengs atsakomybės ar kitų neigiamų pasekmių, jei bus pažeistos kitos sutartinės prievolės (šalių informavimo pareiga, bendradarbiavimas ir kt.).

Kiekvienas atvejis laikomas individualiu ir svarbu įvertinti, ar prievolių įvykdymas tapo neįmanomas dėl COVID-19 ar valstybių taikomų ribojančių priemonių.

Kokių priemonių imtis, jei žinote, kad egzistuoja *force majeure* aplinkybės?

Kilus realiai ar tikėtinai grėsmei, jog prievolė nebus įvykdyta dėl *force majeure* aplinkybių, būtina:

- 1) nedelsiant raštu (įskaitant el. pašta) informuoti kitą sutarties šalį apie atsiradusias *force majeure* aplinkybes bei jų įtaką sutarties vykdymui;
- 2) bendradarbiauti su kita šalimi, siekiant mažinti dėl šių aplinkybių kylančias neigiamas pasekmes;
- 3) surinkti ir išsaugoti įrodymus apie *force majeure* aplinkybių buvimą. Vienu iš įrodymų gali būti Prekybos, pramonės ir amatų rūmų išduota pažyma apie *force majeure* aplinkybių buvimą.

Can the COVID-19 and the quarantine imposed by Government of the Republic of Lithuania be considered *force majeure*?

Since *force majeure* must meet all the conditions set out above by the Civil Code of the Republic of Lithuania, neither the spread of COVID-19 itself nor the quarantine restrictions imposed on its control by the Government of the Republic of Lithuania are in itself considered *force majeure*.

It is the responsibility of the obligated party to assess each obligation individually and to determine whether all the conditions of *force majeure* are met.

Thus, the quarantine restrictions imposed by the Government of the Republic of Lithuania are likely to release the party to the contract from liability, e.g. sports club, for the services not provided. However, due to the same restrictions, the financial difficulty of a sports club to settle with employees, the owner of premises, suppliers of goods or services is not likely to be considered as *force majeure* for the sports club to delay payments.

The logistical challenges posed by COVID-19 or quarantine measures in different countries (disruption of cross-border transportation of goods, entry quarantine, etc.) will potentially meet the conditions of *force majeure* as regards delivery timelines. This does not necessarily mean that the party delivering the goods will avoid liability or other adverse consequences if other contractual obligations are breached (information obligation of the parties, cooperation, etc.).

Each case is to be considered individually and it is important to assess whether performance has been rendered impossible by COVID-19 or restrictive measures by different countries.

What measures should be taken if you acknowledge the existence of *force majeure*?

Where there is a real or probable threat of non-performance due to *force majeure*, it is necessary to:

- 1) promptly inform the other Party in writing (including by e-mail) of the circumstances of *force majeure* and their effect on the performance of the contract;
- 2) cooperate with the other Party to mitigate the adverse effects of these circumstances;
- 3) collect and preserve evidence of the existence of *force majeure*. This may include evidence of *force majeure* issued by the Chamber of Commerce, Industry and Crafts.

Kaip mes galime padėti?

Kilus klausimų, susijusių su sutarčių vykdymu bei *force majeure* aplinkybėmis, būtinai kreipkitės žemiau nurodytais kontaktais.

Galime Jums padėti:

- 1) įvertinti sutarčių nuostatas siekiant identifikuoti galimas rizikas;
- 2) konsultuoti ir atstovauti siekiant pakeisti sutartis dėl pasikeitusių aplinkybių;
- 3) patarti ir parengti reikiamus dokumentus, siekiant užsitikrinti galimų nuostolių atlyginimą;
- 4) patarti dėl *force majeure* aplinkybių nustatymo;
- 5) surinkti įrodymus, pagrindžiančius *force majeure* aplinkybių buvimą;
- 6) atstovauti ikiteisminiuose ginčiuose, sprendžiant verslo konfliktus derybose ir mediacijoje;
- 7) atstovauti teisme ir arbitraže sprendžiant kilusius ginčus;
- 8) įvertinti susidariusią žalą ir jos dydžio pagrįstumą.

How can we help?

If you have any questions regarding contract performance or *force majeure*, please do not hesitate to approach us at the contacts below.

We can help you:

- 1) to evaluate contract terms to identify potential risks;
- 2) to advise and represent with a view to amending contracts in response to changed circumstances;
- 3) to advise and prepare the necessary documents to ensure the compensation of potential losses;
- 4) to advise on the determination of the circumstances of *force majeure*;
- 5) to collect evidence of *force majeure*;
- 6) to represent in pre-litigation, dispute resolution and mediation;
- 7) to represent in court and arbitration in disputes.
- 8) to assess the damage suffered and the reasonableness of its amount.

Susisiekite kontaktais/ Our contacts:

Rintis Puišys
Partneris/Partner

T: +370 5 239 2373
M: +370 698 73374
rimtis.puissys@eversheds.lt

Akvilė Jurkaitytė
Teisininkė/Associate

T: +370 5 239 2369
M: +370 695 94616
akvile.jurkaiyte@eversheds.lt

eversheds-sutherland.com

© Eversheds Sutherland 2020. All rights reserved.
Eversheds Sutherland (International) LLP is part of a global legal practice, operating through various separate and distinct legal entities, under Eversheds Sutherland. For a full description of structure and a list of offices, please visit www.eversheds-sutherland.com